

JAK POSTUPOVAT PO ÚMRTÍ VAŠEHO BLÍZKÉHO KROK ZA KROKEM

Když Vám někdo zemře, první věc, kterou udělejte je NIC. Zhluboka se nadechněte, můžete si uvařit čaj, sednout si k lůžku, zastavit se a teprve pak:

1. Informujte ostatní členy rodiny a přátele. Poskytnou Vám potřebnou oporu a soustrast.
2. V rodině si zvolte, kdo bude *vypravitel pohřbu*. Je praktické zvolit osobu, která je mobilní tak, aby mohla absolvovat potřebná jednání. Vypravitel nemusí být nutně příbuzný.
3. Vypravitel (samozřejmě může jít v doprovodu dalších osob) půjde na vybranou pohřební službu s Listem o prohlídce zemřelého, občanským průkazem, občanským průkazem zemřelého a jeho rodným listem, oddacím listem a zde se domluví, jaký způsob rozloučení rodina zvolila. Pokud nenajdete rodný list nebo oddací list, nevadí, dá se vyřídit i s OP.
4. Způsoby rozloučení:
 - Zpopelnění bez obřadu – zpopelnění bez provedení smutečního obřadu v obřadní síni, avšak s možností osobního rozloučení se např. na místě, kde to měl Váš blízký rád.
 - Zpopelnění s obřadem – rozloučení v obřadní síni nebo v kostele s následným zpopelněním.
 - Pohřeb s uložením do země.
5. Pohřební služba zasílá na matriku List o prohlídce zemřelého. Matrika by měla do 3 týdnů vystavit Úmrtní list a zaslat na adresu vypravitele. Dále matrika informuje notáře, který je rodině přidělen.
6. Notář sám vyzve k první schůzce nejprve vypravitele, pak i zbytek rodiny.

Žádosti a administrativa po vystavení Úmrtního listu

Kam odevzdat doklady zemřelého

- *občanský průkaz* – pokud si jej neponechá pohřební služba, která pohřeb vypravuje, odevzdat na úmrtní matriku (tzn. úřad na jehož území k úmrtí došlo), nebo v místě, kde byl průkaz vydán.

Matrika má ohlašovací povinnost, tzn. nahlásí úmrtí Zdravotní pojišťovně, Správě sociálního zabezpečení, soudům v místě trvalého bydliště zemřelého (dědické řízení), a v případě cizinců i Cizinecké policii i ambasádě.

- *průkaz pojišťovny* – na jakoukoli pobočku příslušné zdravotní pojišťovny,
- *řidičský průkaz* – na dopravní inspektorát,
- *cestovní pas* – orgánu příslušnému k jeho vydání (obecní úřad obce s rozšířenou působností, v Praze úřad městské části), popřípadě matričnímu úřadu nebo nejbližšímu útvaru Policie ČR,
- *vojenská knížka* – na obvodní (okresní) vojenskou správu.

Přepis změny stavu v občanském průkazu

Tuto změnu provádí oddělení osobních dokladů na městském nebo obecním úřadě obce s rozšířenou působností v místě trvalého bydliště. Nový občanský průkaz obdržíte do 30 dnů.

Dokumenty pro vyřízení:

- Váš občanský průkaz
- úmrtní list

Žádost o vdovský/vdovecký důchod

Žádost o vdovský nebo vdovecký důchod po zemřelém vyřizuje Okresní správa sociálního zabezpečení podle místa trvalého pobytu.

Dokumenty pro vyřízení:

- Váš občanský průkaz
- úmrtní list
- oddací list
- důchodový výměr zemřelého
- v případě, že jsou oba manželé důchodci, pak poslední důchodové výměry obou

Žádost o sirotčí důchod

Žádost o důchod po zemřelém se vyřizuje u okresní správy sociálního zabezpečení v místě trvalého bydliště žadatele, a to na předepsaných tiskopisech.

Žádost podává zákonný zástupce nezletilého dítěte nebo zletilé nezaopatřené dítě.

Potřebné informace získáte také v Call centru České správy sociálního zabezpečení na tel. 800 050 248 nebo na portálu ČSSZ v sekci pozůstalostní důchody.

Dokumenty pro vyřízení:

- úmrtní list
- rodný list osiřelého dítěte
- doklad o studiu (po ukončení povinné školní docházky)
- důchodový výměr zemřelého

Převod smlouvy o odběru zemního plynu

Převody smluv na odběr plynu, elektřiny, telefonu a dodávku vody se zařizují v případě, že byly uzavřeny se zemřelým příbuzným.

Dokumenty pro vyřízení:

- Váš občanský průkaz
- úmrtní list
- bankovní spojení v případě bezhotovostní platby
- spojovací číslo v případě platby formou SIPO
- nájemní smlouva nebo dekret na byt, jste-li nájemcem bytu
- kupní smlouva nebo výpis z katastru nemovitostí, bydlíte-li ve vlastní nemovitosti

Informace, které je třeba doložit:

- číslo plynoměru – buď si vezměte s sebou fakturu za úhradu plynu nebo si opište číslo, které je na štítku na plynoměru
- stav plynoměru – v den, kdy půjdete do plynárny, si opište čísla z počítadla plynoměru

V Plzeňském kraji dodávky plynu zajišťuje Innogy, Šafaříkovy sady 2455/5, 301 00 Plzeň 3 (tel.: 800 11 33 55).

Převod smlouvy o odběru elektřiny

Převod se vyřizuje v sídle spádového energetického závodu. V případě, že se ze zdravotních důvodů nemůžete dostavit k sepsání smlouvy o převodu o dodávce elektřiny, je možné někoho pověřit plnou mocí.

Dokumenty pro vyřízení:

- Váš občanský průkaz/plná moc
- úmrtní list
- nájemní smlouva nebo dekret na byt (nesmí být starší 3 měsíců), jste-li nájemcem bytu
- kupní smlouva nebo výpis z katastru nemovitostí, bydlíte-li ve vlastní nemovitosti
- stav elektroměru

Převod smlouvy o dodávce vody

Zařizuje se pouze v případě, že bydlíte ve vlastní nemovitosti.

Kontakt na místního provozovatele vodovodní sítě Vám poskytne obecní úřad v místě bydliště.

Dokumenty pro vyřízení:

- Váš občanský průkaz
- kopie úmrtního listu
- kupní smlouva nebo výpis z katastru nemovitostí

Převod smlouvy s telefonním operátorem

Dokumenty pro vyřízení:

- Váš občanský průkaz
- kopie úmrtního listu

Smrtí účastníka smlouva s operátorem zaniká. V případě úmrtí klienta nemohou telefonní operátoři žádat po dědicích zaplacení pokuty za předčasně ukončenou smlouvu. Na tomto stanovisku se shodují zástupkyně veřejného ochránce práv i Český telekomunikační úřad.

Převody/ukončení pojistných smluv

Povinné ručení na vozidlo

Povinné ručení běží do doby, dokud je zaplacené. V případě, kdy není jasné, kdo se stane dědicem motorového vozidla, je doporučeno dát poznávací značky do depozitu. Tím dojde k přerušení jeho provozu do doby, než bude určen nový majitel. Každé motorové vozidlo musí mít zaplacené povinné ručení a dědické řízení o vlastnictví tohoto vozidla nutnost platby nepozastavuje.

Pojištění majetku

Pojištění majetku zaniká smrtí pojistníka. Aby byla v případě pojistné události vyplacena pojistka, je nutné přihlásit pojistku na nového plátce. Pokud by byla smlouva „uzavřena“ na zesnulou osobu, nedošlo by k vyplacení odškodnění.

Penzijní spoření

Penzijní spoření a penzijní připojištění mívá ve vlastní smlouvě sjednaného člověka, kterému naspořená částka připadne v případě úmrtí pojištěného. Na pojišťovnu je třeba poslat nebo přinést Žádost o výplatu dávky oprávněné osobě nebo dědici s úředně ověřeným podpisem a úředně ověřeným úmrtním listem. Pokud ve smlouvě určen není, pak se spoření/pojištění stává předmětem dědického řízení.

Životní pojištění

V případě životního pojištění se při jeho zřizování určuje, kdo dostane peníze v případě úmrtí – tzv. obmyšlená osoba. V případě, že životní pojištění trvá, můžete kdykoli změnit obmyšlenou osobu. Peníze z životního pojištění dostane pouze ten, kdo bude uveden ve smlouvě jako obmyšlená osoba.

Dokumenty pro vyřízení:

- úmrtní list
- zpráva o příčině úmrtí

Ukončení odběru dalších služeb

iTunes, Netflix, Spotify, televize, internet apod.

Ostatní převody majetku, např. nemovitostí, bankovních účtů, vkladních knížek, auta apod., se provádějí až po skončení dědického řízení. V případě, že dědic nemá dispoziční právo k bankovnímu účtu zemřelého či chce disponovat s jiným majetkem náležejícím do dědictví, přesahující rámec obvyklého hospodaření, musí tak činit jen se svolením soudu.

Zablokování bankovního účtu

Pokud by Vám banka zablokovala účet a nemohli jste s ním disponovat, musíte vyčkat, až Vám notář zašle pozvánku k jednání. Pak požádejte notáře, aby zařídil odblokování účtu.

Pohřebné

Pohřebné náleží buď osobě, která vypravila pohřeb nezaopatřenému dítěti, nebo osobě, která vypravila pohřeb rodiči nezaopatřeného dítěte, a to za podmínky, že zemřelá osoba měla ke dni úmrtí trvalý pobyt na území ČR. Výše pohřebného je stanovena pevnou částkou ve výši 5 000 Kč. Vyřizuje se na úřadech práce v místě bydliště žadatele.

Doklady, které musíte mít s sebou:

- průkaz totožnosti žadatele (občanský průkaz)
- úmrtní list
- rodný list dítěte
- potvrzení o studiu (pokud dítě studuje)
- fakturu za vypravení pohřbu (vydá pohřební ústav),
- doklad o zaplacení nákladů spojených s vypravením pohřbu (vydá pohřební ústav)
- doklad o dnu, měsíci a roce pohřbení (vydá pohřební ústav)

Příspěvek na péči

Pokud zemřelý pobíral nebo i jen požádal o příspěvek na péči, je třeba, aby pečující jeho úmrtí oznámil příslušné krajské pobočce Úřadu práce, a to do osmi dní. Obvykle stačí tuto událost oznámit emailem a po obdržení úmrtního listu dodat na úřad jeho kopii.

Pokud žadatel zemře ještě před tím, než byl příspěvek na péči přiznán, nárok na výplatu nepropadá, nýbrž přechází na osobu či instituci, která žadateli poskytovala sociální péči. Tento přechod nároku na dávku po úmrtí však platí pouze v případě, že bylo v rámci řízení před úmrtím žadatele provedeno sociální šetření.